

JAARVERSLAG 1932/1933 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR”.

In dit seizoen namen buiten de onderteekenaars de heeren: S. J. Geerts, L. J. Kleyn, B. Tuinenburg, C. Tuinenburg, K. Waldeck Sr. en K. Waldeck Jr. aan het onderzoek deel.

De vergelijking van den herfsttrek met dien van het vorig jaar viel in het voordeel van dit jaar uit, alhoewel deze herfsttrek ook niet overvloedig kon genoemd worden. Bij beschouwing der beide trekgraphieken ¹⁾ komt dit genoegzaam tot uitdrukking en vooral hoe de maand November door ongunstige weersgesteldheid een slecht ontwikkelden trek te zien gaf. De vinken- en spreuwentrek waren overvloediger, evenzoo de kraai- en trek, doch opvallend was het buitengewoon gering aantal waargenomen trek-kende sijsjes; daarentegen trokken er op enkele dagen vrij wat barmsijsjes door.

foto L. J. Kleyn.

Fig. 1. Het „open net”.

De voorjaartrek kon dit jaar slechts onvolledig worden opgenomen, zoodat de waargenomen trek zich slechts bepaalde tot 3 soorten: bonte kraai, graspieper en veldleeuwerik. Het was n.l.

foto L. J. Kleyn.

Fig. 2. Akinese-verschijnsel bij Graspieper.

betoonde welwillendheid onzen welgemeenden dank.

noodig gebleken vanaf 1 April een algeheele reorganisatie door te voeren. Zoo moesten wij den ouden vinker wegens wangedrag ontslaan, ter vervanging van wien wij een betrouwbare kracht konden vinden. Verder werden de banen vernieuwd, de hut gereinigd, het materiaal verbeterd, de inventaris aangevuld en kon een drinkwaterpomp worden geslagen. Aan den heer W. J. Harders, Directeur der Haagsche Drinkwaterleiding, met wien alles besproken werd en die ons in alles zooveel mogelijk tegemoet kwam, brengen wij op deze plaats voor de

1) cf. Jaarverslag 1931/1932 van het „Ringstation Wassenaar”, Org. Club v. Ned. Vogelk. 6, 1934, 4, p. 148—164.

In den vrij kouden winter hadden wij gelegenheid in den Haag nog een aantal spreeuwen en meeuwen te ringen, te weten: 128 spreeuwen, 15 zilvermeeuwen, 24 stormmeeuwen en 191 kokmeeuwen.

In totaal werden dit seizoen geringd 3541 vogels in 59 soorten (Zie tabel). Bij de meeste soorten, zoowel kleine als groote vogels, kon worden vastgesteld, dat als ze op den rug liggend voorzichtig een tijdje in de hand werden vastgehouden, men de hand gerust kon openen, zonder dat ze wegvlogen: het bekende z.g. thanatose- of beter gezegd het akinese-verschijnsel. Het lukte ook wel 2 vogels tegelijk zoo op de hand te laten liggen of ze ergens voorzichtig op den rug neer te leggen, waarna ze een tijd lang, soms wel eenige minuten, stil bleven liggen¹⁾.

SOORTEN VAN GERINGDE VOGELS (van half Mei 1932—half Mei 1933)	TOTAAL AANTAL
Vink, <i>Fringilla coelebs</i>	354 202♂ 152♀
Keep, <i>Fringilla montifringilla</i>	168 98♂ 70♀
Sijsje, <i>Carduelis spinus</i>	27 14♂ 13♀
Frater, <i>Carduelis flavirostris</i>	18 7♂ 11♀
Barmsijs, <i>Carduelis fl. flammea</i>	83 43♂ 40♀
Kleine Barmsijs, <i>Carduelis fl. cabaret</i>	8 1♂ 7♀
Kneu, <i>Carduelis cannabina</i>	450 137♂ad., 52♂j., 202♀ad., 57♀j., 2j.?
Huismsch, <i>Passer domesticus</i>	3 1♂j., 1♀j., 1j.
Ringmsch, <i>Passer montanus</i>	173 (100 j.)
Groenling, <i>Chloris chloris</i>	224 136♂ad., 5♂j., 81♀ad., 2♀j.
Geelgors, <i>Emberiza citrinella</i>	20 16♂ 4♀
Ortolaan, <i>Emberiza hortulana</i>	7 4♂ 3♀
Rietgors, <i>Emberiza schoeniclus</i>	25 11♂ad., 4♂j., 10♀
IJsgors, <i>Calcarius lapponicus</i>	1 1♀
Sneeuwgor, <i>Plectrophenax nivalis</i>	1 1♂
Koekoek, <i>Cuculus canorus</i>	4 1ad., 3p.
Groene Specht, <i>Picus viridis</i>	4 4j.
Boerenwaluw, <i>Hirundo rustica</i>	21 1ad?, 1♀ad., 19p.
Kramsvogel, <i>Turdus pilaris</i>	17
Groote Lijster, <i>Turdus viscivorus</i>	3 2j.
Merel, <i>Turdus merula</i>	20 2♂ad., 5♂j., 4♀, 9p.
Tapuit, <i>Oenanthe oe. oenanthe</i>	74 23♂ad., 10♂j., 15♀ad., 6♀j., 3?ad., 17?j.
Groenlandsche Tapuit, <i>Oenanthe oe. leucorrhoa</i>	1 1♂
Paapje, <i>Saxicola rubetra</i>	47 6♂, 5♀, 33j., 3 p.
Roodborsttapuit, <i>Saxicola torquata rubicola</i>	29 5♂ad., 6♂j., 3♀ad., 15j.
Gekraagde Roodstaart, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	14 6♂ad., 1♂j., 1♀ad., 1j., 5p.
Nachtegaal, <i>Luscinia megarhyncha</i>	3
Roodborst, <i>Erithacus rubecula</i>	2
Heggemus, <i>Prunella modularis</i>	15 (5j.)
Grasmus, <i>Sylvia communis</i>	79 (37j.)
Tuinfluit, <i>Sylvia borin</i>	2

1) Men leze hierover de interessante artikelen:

R. Drost, Zur Akinese bei freilebenden Vögeln, Orn. Monatsber., 41, 1933, p. 116.

G. Warnke, Ein Beitrag zur „Hypnose“ bei Vögeln, Orn. Monatsber., 41, 1933, p. 71 en

G. Warnke, Akineseversuche an Meisen, Journ. f. Ornithol. 82, 1934, 2, p. 247.

JAARVERSLAG 1923/1933 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR” 153

SOORTEN VAN GERINGDE VOGELS (van half Mei 1932—half Mei 1933)	TOTAAL AANTAL	
Tijftjaf, <i>Phylloscopus collybita</i>	1	
Fitis, <i>Phylloscopus trochilus</i>	48	(20j.)
Spotvogel, <i>Hippolais icterina</i>	1	
Zwartgrauwe Vliegenvanger, <i>Muscicapa hypoleuca</i>	1	
Boomleeuwerik, <i>Lullula arborea</i>	23	(6p.)
Veldleeuwerik, <i>Alauda arvensis</i>	3	(2p.)
Boompieper, <i>Anthus trivialis</i>	72	28ad., 44j.
Graspieper, <i>Anthus pratensis</i>	22	(2j.)
Gele Kwikstaart, <i>Motacilla flava</i>	4	2♂ad., 2j.
Grauwe Klauwier, <i>Lanius collurio</i>	6	1♀ad., 5j.
Koolmees, <i>Parus major</i>	23	3♂ad., 2♂j., 2♀ad., 7j., 8p., 1?
Pimpelmees, <i>Parus coeruleus</i>	28	(2j., 7p.)
Goudhaantje, <i>Regulus regulus</i>	1	
Spreeuw, <i>Sturnus vulgaris</i>	1129	(36j.)
Rotgans, <i>Branta bernicla</i>	1	
Aschgrauwe Kuikendief, <i>Circus pygargus</i>	4	4p.
Sperwer, <i>Accipiter nisus</i>	2	1♂j., 1♀
Torenvalk, <i>Falco tinnunculus</i>	2	1♂, 1♀
Waterhoen, <i>Gallinula chloropus</i>	1	1j.
Zilvermeeuw, <i>Larus argentatus</i>	15	12ad., 3j. I
Stormmeeuw, <i>Larus canus</i>	24	19ad., 5j. I
Kokmeeuw, <i>Larus ridibundus</i>	191	158ad., 25j. I, 8j. II
Bonte Kraai, <i>Corvus cornix</i>	1	
Zwarte Kraai, <i>Corvus corone</i>	2	(1j.)
Roek, <i>Corvus frugilegus</i>	3	(1j.)
Kerkkauw, <i>Coloeus monedula</i>	22	(5j.)
Ekster, <i>Pica pica</i>	5	(2j.)
Vlaamsche Gaai, <i>Garrulus glandarius</i>	8	(7p.)
TOTAAL AANTAL SOORTEN : 59		3541 Stuks

Phaenologie. September.

Eerste waarnemingsdata: 8: tijftjaf, graspieper; 9: ortolaan, 58 st. gele kwikstaarten trekken Z.W.waarts; 10: spotvogel, slechtvalk; 16: rietgors, sperwer; 17: sijsje, vink, 20: 6 vinken (alle ♀♀); 21: keep, geelgors; 27: sterke trek van graspiepers (605 st.) naar Z.W.; 28: koperwiek, kleine barmsijs; 29: roek, ijsgors.

Laatste waarnemingsdata: 10: fitis; 16: grasmusch; 18: ortolaan; 20: boompieper; 22: tapuit; 29: gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger.

October.

Eerste data: 5: bonte kraai, zanglijster; 7: barmsijsje (♂ en ♀), kramsvogel, buizerd; 8: grauwe gans; 11: ruigpootbuiser; 25: frater; 26: houtsnip; 27: smelleken.

Laatste data: 8: zwarte roodstaart, oeverzwaluw; 10: huiszwaluw; 12: zwartgrauwe vliegenvanger; 19: paapje; 22. boerenzwaluw.

November.

Eerste data: 4: putter, zwarte mees; 5: sneeuwgor; 6: bergleeuwerik; 29: zingende heggenmusch.

Laatste data: 4: witte kwikstaart; 7: roodborsttapuit; 10: gele kwikstaart.

December: 2: 2 bergleeuweriken.

Láátste data: 1: geelgors; 2: rietgors; 8: ijsgors.

Februari.

Op 6 en 8 veldleeuwerikentrek naar N.O. (resp. 79 en 41 ex.); 8: graspieper; 12: 4 goudvinken (3♂♂ 1♀); 27: kievit.

Maart.

3: scholekster; 4: kneu, rietgors, graspieper, wulp, wouw; 7: geelgors, roodborsttapuit, witte kwikstaart; 8: sijsje; 9: vink; 10: 2 smellekens; 11: 2 barmsijzen, watersnip; 13: keep; 25: tijftjaf; 26: tapuit ♂, zwarte roodstaart ♂; 28: putter; 29: sijsje.

April.

5: fitis, boompieper; 8: boerenzwaluw; 9: gele kwikstaart; 26: beflijster, ortolaan.

Mei.

1: West Groenlandsche tapuit ♂; 3: klein barmsijsje ♀; 5: ortolaan ♂; 16: ortolaan ♂.

Bijzondere Vogels.

Milvus m. milvus (L.) — Wouw.

Op 4 Maart 1933 werd nabij het Pompstation 1 ex. van deze zeldzame soort gezien, bestookt door een tiental bonte kraaien. (T.) Het bevond zich waarschijnlijk op den voorjaartrek ¹⁾.

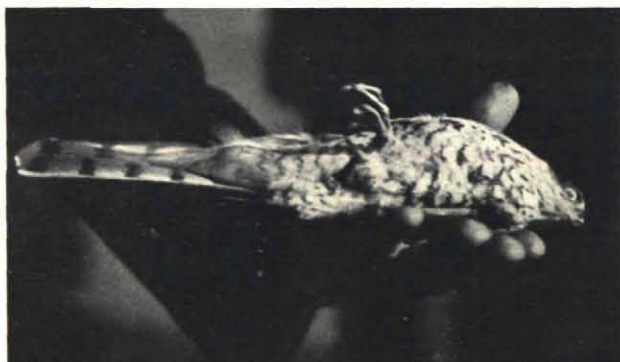

foto J. C. Koch.

Fig. 3. *Akinese-verschijnsel bij een Sperwer.*

Pyrrhula p. coccinea (Gm.) — Goudvink.

Op 12 Februari 1933 werden 4 st.: 3 ♂♂ en 1 ♀ nabij Meyendel waargenomen, terwijl zij aasden op berkenkatjes en ligusterbessen ¹⁾.

Oenanthe oe. leucorrhoa (Gm.) — West Groenlandsche Tapuit ²⁾.

Op 1 Mei 1933 werd 1 ♂ met een vleugelmaat van 105 mm. gevangen en geringd. (B.)

Emberiza hortulana (L.) — Ortolaan.

In den tijd van 9—17 September kwamen 12 ex. voor, waarvan 6 geringd werden. Tevens werden 3 voorjaarswaarnemingen gedaan van 26 April—16 Mei.

Calcarius l. lapponicus (L.) — Ijsgors.

Van deze soort werden een 5-tal waarnemingen gedaan, waarvan de éérste een juv. ♂ betrof op 29 September, de vroegste herfstdatum voor ons land ³⁾. De laatste waarneming viel op 8 December.

Opmerkingen.

Fringilla coelebs subsp. — Vink.

In totaal werden 354 st. geringd, te weten 312 herfst- en 42 voorjaarsvogels.

Hiervan waren 202♂♂ en 152♀♀.

Fringilla montifringilla (L.) — Keep.

De 1ste keep werd op 21 Sept. gezien, doch ongewoon vroeg verschenen zulke groote bossen

1) cf. Org. Cl. Ned. Vogelk., 5, 1933, p. 169.

2) cf. J. C. Koch, De Oost Groenlandsche Tapuit, *Oenanthe oe. schiöleri* Salomonsen in Nederland vastgesteld aan het Ringstation Wassenaar. Org. Cl. Ned. Vogelk., 7, 1934, 1.

3) cf. Org. Cl. Ned. Vogelk., 5, 1933, p. 166—167.

JAARVERSLAG 1932/1933 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR” 155

als op 28 Sept. het geval was, toen 40—50—60 st. tegelijk in het hout zaten. Het weer was helder, temp. + 14½° C., wind N.O., 3—6. Zij waren echter niet te vangen; de trekrichting was N.O.waarts gericht.

Op 7 Nov. werd een ♀ gevangen met afwijkend vederkleed: keel en oorstreek zijn wit en de zijhals is zéér lichtgrijs gekleurd. Dit ex. werd geschonken aan 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden.

Carduelis spinus (L.) — Sijsje.

Door den zéér geringen doortrek konden slechts 27 sijsjes worden geringd; de herfst van 1932 behoorde tot de zeer sijsarme najaren ¹⁾.

Carduelis flammea (L.) — Barmsijs.

Ook dezen winter kwamen, hoewel in geringeren getale dan verleden jaar, nogal barmsijsen voor en wel over de maanden October tot en met December. In Januari kwamen slechts 2 waarnemingsdata voor van resp. 2 en 3 st. Op 11 Maart nog 2 st.

Carduelis flammea cabaret (P. L. S. Müll.) — Kleine Barmsijs.

Kwam als gewoonlijk in geringe mate voor; 7 van de 8 gevangen ex. waren ♀♀. Een late voorjaarswaarneming viel op 3 Mei: 1 ♀.

Plectrophenax nivalis (L.) — Sneeuwgorz.

In November en begin December slechts enkele waarnemingen van doortrekkers. Slechts één vogel kon worden geringd. Op den Hoek van Holland werd in December een groote groep van 60—70 st. overwinterend aangetroffen, die aldoor op een beperkt voedselgebied verbleven en telkens op hetzelfde terrein konden worden opgemerkt.

Oenanthe oe. oenanthe (L.) — Tapuit.

Op 28 Aug. werd een partiël albinistische tapuit gevangen met geheel witten kop en hals en eenig wit op den rug, welke vogel reeds 6 dagen tevoren was opgemerkt. Daar de vogel herfstkleed droeg en de vleugelmaat slechts 90 mM bedroeg (voor ♂♂ varieerend van 94—99 mM) werd het ex. aanvankelijk voor een ♀ gehouden. Wijlen Prof. van Oort aan wien de vogel voor 's Rijks Museum te Leiden was geschonken hield het echter voor een ♂, hetgeen door de sectie werd bevestigd. Behalve door het partiël albinisme week de vogel dus ook door zijn kleinheid af.

Saxicola rubetra rubetra (L.) — Paapie.

Op 19 Oct., een vrij laten datum, werd nog een juv. vogel geringd.

Motacilla flava subsp. — Gele Kwikstaart.

Een zéér late vogel werd geringd op 10 Nov. Een duidelijke lichte oogstreep was aanwezig; hierdoor en omdat vlekjes aan keel en bovenborst ontbraken, kon *thunbergi* worden uitgesloten, zoodat de vormen *flava* of *rayi* overbleven, van welken laatsten vorm in Brittannië een nog later voorkomen op 27 Nov. bekend is ²⁾.

Parus m. major (L.) — Koolmees.

Op den trek en de door het ringexperiment bij deze soort verkregen resultaten wordt in den laatsten tijd met veel belangstelling gelet ³⁾. Wij konden op enkele Octoberdata, den trek der vinken opnemend, plotseling roepende koolmeezen ontwaren, die in dezelfde richting trokken (Z.W.), doch veel hooger vlogen (70—85 M. hoog). Op 7 Oct. zagen wij zoo resp.: 3, 25, 10, 8, 20, 4 en 8 st. hoog overkomen, terwijl de meeste trekkende koolmeezen van struik tot struik vliegend worden gezien.

1) cf. J. P. Bouma en J. C. Koch, Voorkomen en trek van sijzen, Org. Cl. Nederl. Vogelk., 6, 1933, 2, p. 58—65.

2) cf. Org. Cl. Ned. Vogelk. 5, 1933, p. 166.

3) cf. A. van Beneden, Les mésanges au point de vue de la migration, Le Gerfaut, 23, 1933, p. 203 en

W. Rüppell, Sind wanderende Meisen ortstreu?, Vogelzug, 5, 1934, 2, p. 60.

foto L. J. Kleyn.

Fig. 4. Spreeuwentrek.

plaats in de Boschjes van Poot, alwaar in 2 nachten 364 st. konden worden geringd. Kort daarna was deze betrekkelijk kleine groep weer verdwenen¹⁾. De terugmeldingen van de spreeuw zullen in een apart artikel behandeld worden.

Terugmeldingen.²⁾

Geographische ligging van het R.W.: 52°8'N, 4°19'O.

Fringilla coelebs subsp. — Vink.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
1. A 11148	♀	6-X-'32	25-II-'33 gev. en losgelaten zonder ring bij Adare, Limerick, Ierland, 52°34'N, 8°47'W.
2. A 11879	♀	23-X-'32	14-XI-'32 gev. en weer losgelaten te Spaarndam, 52°24'N, 4°41'O.
3. A 12203	♂	11-XI-'32	27-X-'33 gev. te Edeghem, België, 51°9'N, 4°24'O.
4. A 7702	♂	21-XI-'32	21-X-'33 gev. te St. Gillis, Waar, België, 50°51'N, 4°21'O.
5. A 12159	♂	7-XI-'32	Tusschen 26-XI en 10-XII-'32 ring gev. in een braakbal van den ransuil te Scheveningen, 52°6'N, 4°17'O.
6. A 12468	♂	4-III-'33	te Egmond a/Zee, 52°36'N, 4°37'O, teruggev. en weer losgelaten te Wassenaar op 25-III-'33.

1 is over zee gevlogen en heeft in Ierland overwinterd, 3 en 4 zijn in het volgende najaar op den trek in België gevangen, waar zij zich niet meer aan de kust doch veel meer landinwaarts bevonden, waarschijnlijk ten gevolge van het vermijden van het waterrijke

1) cf. J. P. Bouma en J. C. Koch, Eenige gegevens over spreeuwentrek, Org. Cl. Ned. Vogelk., 6, 1933, 1, p. 1—11.

2) cf. E. D. van Oort, Zoöl. Mededeelingen, 16, 1933, 1—2 en

A. J. Sleijser, Zoöl. Mededeelingen, 16, 1933, 3—4; hierbij behorende ons welwillend door wijlen Prof. van Oort medege-deelde terugvangsten zijn tevens vermeld.

foto J. C. Koch.

Fig. 5. Akinese bij een Vink.

JAARVERSLAG 1932/1933 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR” 157

en boomarme Zeeland ¹⁾. Door de vondst van 5 is de vink de 3de vogelsoort aan het R.W. geringd, waarvan de ring in een ransuilbraakbal is teruggevonden. In het najaar toonde 2 een trekbeweging in N.O. richting, is althans vanuit 40 K.M. afstand N.O. waarts teruggemeld en werd als „positief anemotaktische” vogel door het in die periode in ruime mate voorkomen van N.O.-O. winden daartoe bewogen ²⁾; 6 toonde in het voorjaar een trekbeweging in Z.W. richting, hetgeen wel aan dezelfde oorzaak (voorkomen van Z.W. winden) zal moeten worden toegeschreven.

Fringilla montifringilla L. — Keep.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
7. A 11942	♀	28-X-'32	21-XI-'32 gev. ter zelfder plaatse en weer bevrijd.
8. A 12221	♂	11-XI-'32	29-XI-'32 gev. en weer losgelaten te Amersfoort, 52°9'N, 5°23'O.
9. A 7697	♀	17-XI-'32	21-XI-'32 gev. ter zelfder plaatse en weer bevrijd.

Terwijl 9 ter plaatse eenige dagen blijft verwijlen en 7, al naar het weer en de windrichting, zich in den tusschentijd min of meer van de ringplaats verwijderd zal hebben, toont 8 een zeer duidelijke verplaatsing van 72 K.M. in O. richting, een analoog geval met vink No. 2 ³⁾.

Carduelis fl. flammea (L.) — Barmsijs.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
10. A 12218	♀	11-XI-'32	3-XII-'32 gev. en weer losgelaten te Turnhout, België, 51°21'N, 4°47'O.
11. A 12132	♂	5-XI-'32	17-XI-'32 gev. te Wateringen, 52°1'N, 4°17'O.
12. A 12801	♂	6-XII-'32	21-XII-'32 gev. en weer losgelaten te Reeuwijk, 52°3'N, 42°43'O.

Terwijl 10 in België overwintert, doet 12 zulks klaarblijkelijk reeds hier te lande. Het zich vergenoegen met een overwinteringsgebied van een zóódanigen lengte- en breedtegraad, dat Nederland niet altijd bereikt hoeft te worden, zal wel mede een der redenen zijn, dat deze vorm in Nederland zoo onregelmatig verschijnt.

Carduelis flammea cabaret (P. L. S. Müll.) — Kleine Barmsijs.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
13. A 11983	♀	29-X-'32	8-VII-'33 dood gevonden bij het nest te Gateshead-on-Tyne, Noord-Engeland, 54°58'N, 2°25'O.

13 toont de herkomst van de hier en in België waargenomen vogels aan; in Engeland wordt deze vorm gewoonlijk beschouwd als een standvogel met hoogstens locale zwervbewegingen, terwijl, getuige onze waarnemingen, een zeker deel toch geregeld de zee oversteekt ³⁾.

Carduelis c. cannabina (L.) — Kneu.

Voor het betere overzicht zullen alle terugmeldingen van de kneu in een apart met een kaart geïllustreerd artikel behandeld worden.

Passer m. montanus (L.) — Ringmusch.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
14. A 5313	ad.	13-IV-'32	22-IV-'33 gev. en weer losgelaten aan het R.W.
15. A 8581	juv.	28-VI-'32	15-IV-'33 „ „ „ „ „ „ „ „
16. A 8664	juv.	7-VII-'32	22-IV-'33 „ „ „ „ „ „ „ „
17. A 8675	juv.	8-VII-'32	14-IV-'33 „ „ „ „ „ „ „ „
18. A 8781	juv.	30-VII-'32	19-IV-'33 „ „ „ „ „ „ „ „

1) cf. Ch. Dupond, Le Gerfaut, 1934, 1, p. 28.

2) cf. J. C. Koch, Vogelzug unter Einfluss von Leitlinie und Windrichtung, der Vogelzug, 1934, 2, p. 45—52.

3) cf. J. C. Koch, Le sizerin roussâtre dans les Pays-Bas, Le Gerfaut, 1934, 1, p. 8.

19. A 11211 ad. 8-X-'32 19-IV-'33 dood gev. te Drachtster Compagnie, Friesland 53°6'N, 6°8'O.

20. A 13042 ad. 12-IV-'33 19-IV-'33 gev. en weer losgelaten aan het R.W.

14 keert als adulte voorjaarstrekker naar hetzelfde gebied terug, terwijl de volwassen najaarstrekker 19 uit Friesland (of nog meer N.O. gelegen gebied?) afkomstig blijkt te zijn. Niet minder dan 4 juv. vogels bleken trouw te zijn aan hun broedgebied; verder moge uit 20 blijken, dat de broedvogels omstreeks half April in de buurt van hun broedgebied zijn aangekomen.

Chloris chl. chloris (L.) — Groenling.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
21. 03324	♂	5-XI-'31	10-IV-'33 dood gev. te Enkhuizen, 52°42'N, 5°17'O.
22. 05280	♂	4-IV-'32	27-IV-'34 dood gev. te Hoek van Holland, 51°58'N, 4°8'O.
23. A 10984	♂	24-IX-'32	29-XII-'32 terzelfder plaatse.
24. A 12860	♂	7-I-'33	21-I-'33 „ „
25. A 7782	♀	5-XII-'32	27-I-'33 gev. te Nieuw Venne, 52°17'N, 4°40'O.
26. A 10933	♀	20-IX-'32	Eind II-'34 door kat gedood te St. Gaultier, Indre, Frankrijk, 46°38'N, 1°27'O.
27. A 13010	♂	29-III-'33	8-III-'34 gev. te Argentueil, Seine et Oise, Frankrijk, 48°50'N, 2°30'O.

foto J. C. Koch

Fig. 6. Buizerd rondspiedend op zijn gewonen „loerboom”.

geleden was omgelegd, van een vogel, die op ruim 18 K.M. afstand te 's Gravezande was gevangen.

Emberiza sch. schoeniclus (L.) — Rietgors.

No.	Sexe	Geringd	Terugmelding.
28. A 11286	♂	19-X-'32	21-X-'32 ter zelfder plaatse.

Deze onbeduidende terugvangst toont aan, dat het voor de soort oekologisch ongeschikte

Uit 21, 23, 24 en 25 blijkt, dat groenlingen in het winterhalfjaar onregelmatig rondzwerfen; daarentegen zijn de terugmeldingen 26 en 27 van belang, omdat zij bewijzen, dat een ander deel der groenlingen een werkelijken trek volbrengen en zooals 26 een afstand van ± 650 K.M. in Z.W. richting kunnen afleggen.

Bovendien kregen wij van een vogelhandelaar uit den Haag een ring terug, die dien dag hoogstens 2½ uur

JAARVERSLAG 1932/1933 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR” 159

duinterrein in den herfst door zadenrijkdom toch aan deze vogels genoeg voedsel kan verschaffen.

Hirundo r. rustica (L.) — Boerenzwaluw.

No. Sexe Geringd Terugmelding.

29. 87111 ♂ 19-VIII-'30 5-VIII-'32 en 30-V-'33 jongen voerend teruggevangen;
9-VIII-'33 nog eens gev. ter zelfder plaatse.
30. A 9952 ♀ 5-VIII-'32 30-V-'33 gev. jongen voerend ter zelfder plaatse.

29 en 30 vormden het broedpaar uit het vinkershuisje, dat elk jaar 2 broedsels pleegt te maken; het waren dezelfde vogels als in 1932, doch niet hetzelfde paar als in 1930, toen ditzelfde ♂ met ♀ 87112 een paar vormde. Thomas ringde in Carmarthenshire in 1930 en in 1931 resp. 9 en 14 paar en verkreeg als resultaat éénzelfde paar op dezelfde plaats en vond dit: . . . „exceedingly interesting, as I believe there is no previous record of a pair of Swallows being ringed together and recovered together in a following year”¹⁾.

Oenanthe oe. oenanthe (L.) — Tapuit.

No. Sexe Geringd Terugmelding.

31. A 5380 ♂ 27-IV-'32 27-IV-'34 ter zelfder plaatse.
32. A 10079 ♀ 26-VIII-'32 25-IX-'32 bemachtigd te Lit-et-Mixe, Landes, Frankrijk, 44°22'N, 1°15'W.
33. A 13041 ♂ 12-IV-'33 27-V-'33 verdronken gev. in de prise d'eau van het Pompstation.
34. A 13044 ♂ 14-IV-'33 26-V-'33 ter zelfder plaatse.
35. A 13048 ♂ 16-IV-'33 26-IV-'33 en 30-V-'33 ter zelfder plaatse.
36. A 13049 ♂ 17-IV-'33 22-IV-'33 en 26-IV-'33 ter zelfder plaatse.
37. A 13081 ♀ 27-IV-'33 3-V-'33 en 5-VI-'33 ter zelfder plaatse.

Evenals elk jaar hebben wij ook nu in 31, die zijn ring precies 2 jaar droeg, een bewijs van trouw aan het broedterrein; 32 legde in 30 dagen (beter nachten) een afstand af van 960 K.M. in Z.W. richting, alwaar de vogel dicht bij de kust werd aangetroffen. Behalve de noodlottig omgekomen 33 hebben wij in 34—37 voorbeelden van vogels op het broedterrein, die geregeld de waterbak komen bezoeken. Verder hebben wij nog 6 terugvangsten van juv. vogels, waarvan 5 uit één 6-nest, welke 5 resp. na 18, 19, 21, 21 en 21 dagen werden teruggevangen, uit welke gegevens blijkt, hoe de jongen het engere geboorteterrein een aantal weken niet verlaten en ook als „familie” een tijd bijeen blijven.

Saxicola r. rubetra (L.) — Paapje.

No. Sexe Geringd Terugmelding.

38. A 5426 ♂ 21-V-'32 3-VI-'32, 24-VI-'32 en 5-V-'33 aan het R.W.
39. A 5473 ♀ 7-VI-'32 14-VI-'32, 5-V-'33 en 30-V-'33 „ „ „
40. A 8612 ♀ 30-VI-'32 (juv.) 2-VI-'33 „ „ „
41. A 8622 ♀ 1-VII-'32 (juv.) 25-V-'33 en 30-V-'33 „ „ „
42. A 8638 ♂ 5-VII-'32 (juv.) 2-VI-'33 „ „ „

38—42 keer alle, zoowel de adulte als de juvenile vogels naar het broed- resp. het geboorteterrein terug. Bij de waterbak konden enkele meerdere malen gevangen worden. Na het drinken volgt als regel het baden.

Luscinia m. megarhyncha Brehm. — Nachtegaal.

No. Sexe Geringd Terugmelding.

43. A 8701 ? 13-VII-'32 15-VIII-'33 aan het R.W.

¹⁾ cf. J. F. Thomas, Some results of ringing and trapping . . . British Birds, 26, 1933, p. 253.

cf. Ch. Dupond, Le Gerfaut, 1933, 2, p. 90, vermeldt 2 gevallen.

cf. E. D. van Oort, Het trekken der vogels, Ardea, 10, 1921 p. 102, haalt twee Hongaarsche gevallen van resp. 3 en 2 jaar paarsgewijs terugkeeren aan.

foto J. Mooiman.

Fig 7. Buizerd op prooi.

Ook bij deze soort werd door deze terugmelding de trouw aan het broedterrein aangetoond.

Prunella m. modularis (L.) — Heggemus. —

No.	Geringd	Terugmelding.
-----	---------	---------------

44. A 13139	23-V-'33	begin-XII-'33 gev. te den Haag.
-------------	----------	---------------------------------

Dit is tot nu toe het eenige gegeven aan het R.W. verkregen, dat op een verplaatsing uit het duinterrein wijst.

Sylvia c. communis Lath. — Grasmusch.

No.	Geringd.	Terugmelding.
45. A 5484	10-VI-'32	30-V-'33 en 11-VII-'33 aan het R.W.
46. A 5488	14-VI-'32	31-V-'33 aan het R.W.
47. A 5498	15-VI-'32	12-VII-'32, 27-V-'33 en 19-VII-'33 aan het R.W.
48. A 5441	9-VIII-'32 (juv.)	20-VIII-'32 teruggev. aan het R.W.; 27-VIII-'33 werd de ring gevonden in een braakbal van de ransuil in Waalsdorp.
49. A 10057	18-VIII-'32 (juv.)	31-V-'33 aan het R.W.
50. A 10193	8-IX-'32	30-V-'33 „ „ „

Behalve de juv. en adulte vogels vermeld in 44—49, die alle naar het broed- of geboorteterrein terugkeeren, hebben wij nog van 8 andere vogels terugvangsten ter plaatse verkregen na een tijd, varierend van 8—33 dagen. Deze talrijke gegevens hebben wij kunnen bereiken door het ringen in dit seizoen van niet minder dan 79 vogels, waarvan 62 stuks vallen in de zomermaanden van 1932, hetgeen wijst op een groote bevolkingsdichtheid van deze soort te dezer plaatse. Door 48 is de grasmusch de 4de soort, waarvan de ring in een ransuilbraakbal werd teruggevonden.

Phylloscopus trochilus fitis (Bechst.) — Fitis.

No.	Geringd	Terugmelding.
51. A 5497	15-VI-'32	3-VI-'33 teruggev. aan het R.W.

Voor deze soort is dit het eerste gegeven van terugkeer naar hetzelfde broedgebied.

Lullula arborea (L.) — Boomleeuwerik.

No.	Geringd	Terugmelding.
52. 92391	2-III-'31	3-III-'31, 8-XII-'32, 27-I-'33 (was lokvogel tot 21-II-'33), 23-II-'33, 12-XII-'33 en 9-III-'34 aan het R.W.
53. A 7772	30-XI-'32	27-I-'33 en 25-II-'33 aan het R.W.
54. A 12815	8-XII-'32	14-XII-'32, 27-I-'33, 21-II-'33 en 12-XII-'33 aan het R.W.

52 was reeds in het vorig Jaarverslag ¹⁾ genoemd, toen 23-II-'33 als laatste datum werd opgegeven, thans zijn er nog 2 data bijgekomen, waaruit blijkt, dat hij gedurende 3 achter-eenvolgende winters op dezelfde plaats vertoefde.

53 overwintert ter plaatse evenals 54, die in den daarop volgende winter weer verschijnt en dan vanaf eind Nov. tot begin Maart dagelijks met een ander ex. wordt samen-gezien: op 12 Dec. werden beide gevangen en het bleken te zijn A 12851 en 92391.

1) cf. Jaarverslag 1931/1932, Org. Cl. Ned. Vogelk., 6, 1934, 4, p. 158.

JAARVERSLAG 1932/1933 VAN HET „RINGSTATION WASSENAAR” 161

Begin Maart verschenen nieuwe vogels zoodat het tweetal moeilijker geïdentificeerd kon worden.

Anthus tr. trivialis (L.) — Boompieper.

No. Geringd Terugmelding.

55. A 8626 (juv) 1-VII-'32 16-V-'33 weer aan het R.W.

56. A 9983 (juv) 6-VIII-'32 10-X-'32 gev. te Eibar, Spanje, 43°11'N, 2°33'W.

55 komt zijn geboorteterrein weer opzoeken en 56 bevindt zich 65 dagen na het ringen op ± 1116 K.M. afstand aan de N.kust van Spanje.

No. Sexe Geringd Terugmelding.

57. 77277 ♂ 21-X-'29 19-IX-'30, 2-X-'30, 10-X-'30, 27-XII-'30, 30-XII-'30, 8-I-'31
31-X-'31, 22-XII-'31, 10-X-'32, 19-XI-'32, 30-XII-'32,
14-I-'33, 27-I-'33, 1-XII-'33 en 2-XII-'33 teruggev. aan
het R.W.

Als curiosum noemen we 57, die voor de 15de maal teruggevangen werd en een oude bekende van ons was. Als volwassen ♂ geringd droeg het zijn ring 4 jaar 1 maand en 20 dagen.

Circus pygargus (L.) — Aschgrauwe Kuikendief.

No. Geringd Terugmelding.

58. 119824 16-VII-'32 2-VI-'33 gev. Knocke a/Zee, België, 51°22'N, 3°17'O.

als nestjong te Noordwijk-
kerhout.

Dupond¹⁾ merkt hieromtrent op, dat hem in de buurt van de vangplaats géén broed-
terrein voor deze soort bekend is en vraagt zich af, of deze kuikendief in het jaar volgend
op het geboortjaar wellicht nog niet zou broeden? Het verblijf in België midden in den
broedtijd zou dan als overzomerer moeten worden opgevat.

Accipiter n. nisus (L.) — Sperwer.

No. Sexe Geringd Terugmelding.

59. 59805 ♀ 19-XII-'29 3-III-'34, geschoten in de Bierlap te Wassenaar.

60. 120841 ♂ 11-III-'33 26-XII-'33 dood gev. in de duinen van het militair terrein
te Wassenaar.

59 droeg zijn ring 3 jaar 2 maanden en 15 dagen en is waarschijnlijk een geregelde
overwintenaar in hetzelfde terrein geweest, hetgeen ook bij 60 het geval was.

Buteo b. buteo (L.) — Buizerd.

No. Geringd Terugmelding.

61. 69404 30-XI-'31 14-II-'32 stervend gev. in een strik in de naburige duinen.

Deze vogel was gevangen op het spreekwennet met een dood konijn als lokaas en over-
winterde in het duingebied.

Een ruigpootbuizerd — *Buteo l. lagopus* (Brünn), die zich snel overstrijkend van een
lokspreeuw meester maakte, werd helaas misgeslagen.

Larus r. ridibundus (L.) — Kokmeeuw.

No. Geringd Terugmelding.

62. 107045 18-I-'33 in den 10-VII-'33, geschoten nabij Stege, eiland Møen. Denemarken,
Haag, 52°5'N, 54°57'N, 12°13'O.
4°18'O.

63. 107086 21-I-'33 in den 12-XII-'33 dood gev. Hoofdgemaal waterverversching in den
Haag.

63 bezocht weder hetzelfde wintergebied en 62 geeft aan uit welk land een deel der in
onze steden overwinterende vogels afkomstig zijn. Wij waren in den winter zoo fortuinlijk
door de terugvangst in den Haag van eenige in het buitenland geringde vogels hieromtrent

1) Ch. Dupond, Le Gerfaut, 1933, p. 109.

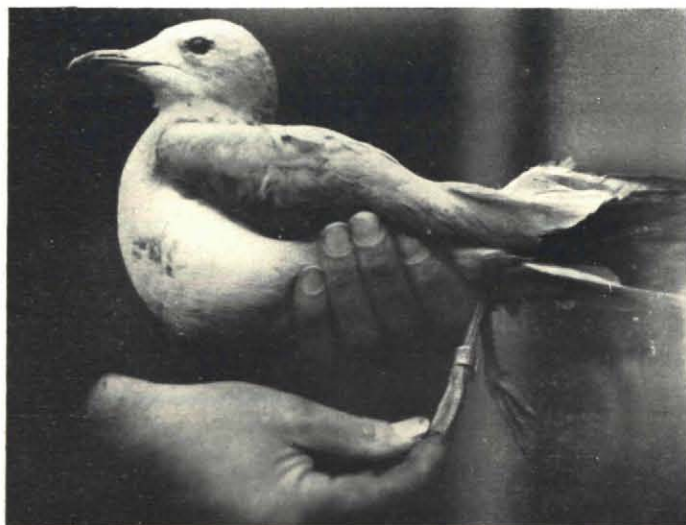

foto J. C. Koch.

Fig. 8. Gevangen Stormmeeuw met een Zweedschen ring.

nog aanvullende gegevens te verkrijgen. Het waren 2 winterkormmeeuwen, die beide als nestjong waren geringd resp. in Denemarken en in Oberschlesien, Duitschland. Zoo ook een winter-stormmeeuw-*Larus c. canus* (L.), die als nestjong aan de W.kust van Zweden was geringd ¹⁾. Uit publicaties van wijlen Prof. van Oort bleek, dat Nederlandsche nestjong geringde vogels op den herfsttrek of overwinterend in Engeland, Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië en zelfs Noord-Afrika gevonden zijn. In herfst en winter heeft dus een geheele opschuiving van allerlei populaties plaats, die in den nazomer reeds begint.

Coloeus monedula spermologus (Vieill.) — Kerkkauw.

No.	Geringd.	Terugmelding.
64. 82374	10-VII-'31	3-VI-'33 dood gev. onder nestboom in Meyendel, Wassenaar.
65. 119825	2-VIII-'32	9-IV-'34 dood gev. te Duindigt Wassenaar.

Beide vogels waren broedvogels in het naburig terrein.

Cursus retroversus ²⁾. Dit verschijnsel werd in het najaar opgemerkt:

- 28 Sept., Wind N.O., 3—6; N.O.-trek van vinken, kneuen, vooral van keepen (303 st.).
 6 Nov., Wind N.N.O., 1; alle groenlingen (19) trokken N.O., van de vinken 45st. N.O. en 31 st. Z.W., van de spreeuwen 1008 N.O., 95 O., 255 Z.O. en 962 Z.W. (slechts zeer geringe windkracht!)
 7 Nov., Wind O., 1-2-4, helder, grondrijp; alle vinken, kneuen, groenlingen, leeuweriken (59), boomleeuweriken, graspiepers, kramsvogels en enkele spreeuwen (28 tegen 549 Z.W.) trokken naar N.O.
 11 Nov., Wind N.O. 2-0-3-4-5; vinken, keepen, rietgors, sneeuwgorst, spreeuwen (118 tegen 144 Z.W.) trokken naar N.O.

Domicilie-trouw werd aangetoond voor: kneu, ringmusch, boerenzwaluw, tapuit, paapje, roodborsttapuit, nachtegaal, grasmusch, fitis, veldleeuwerik en boompieper.

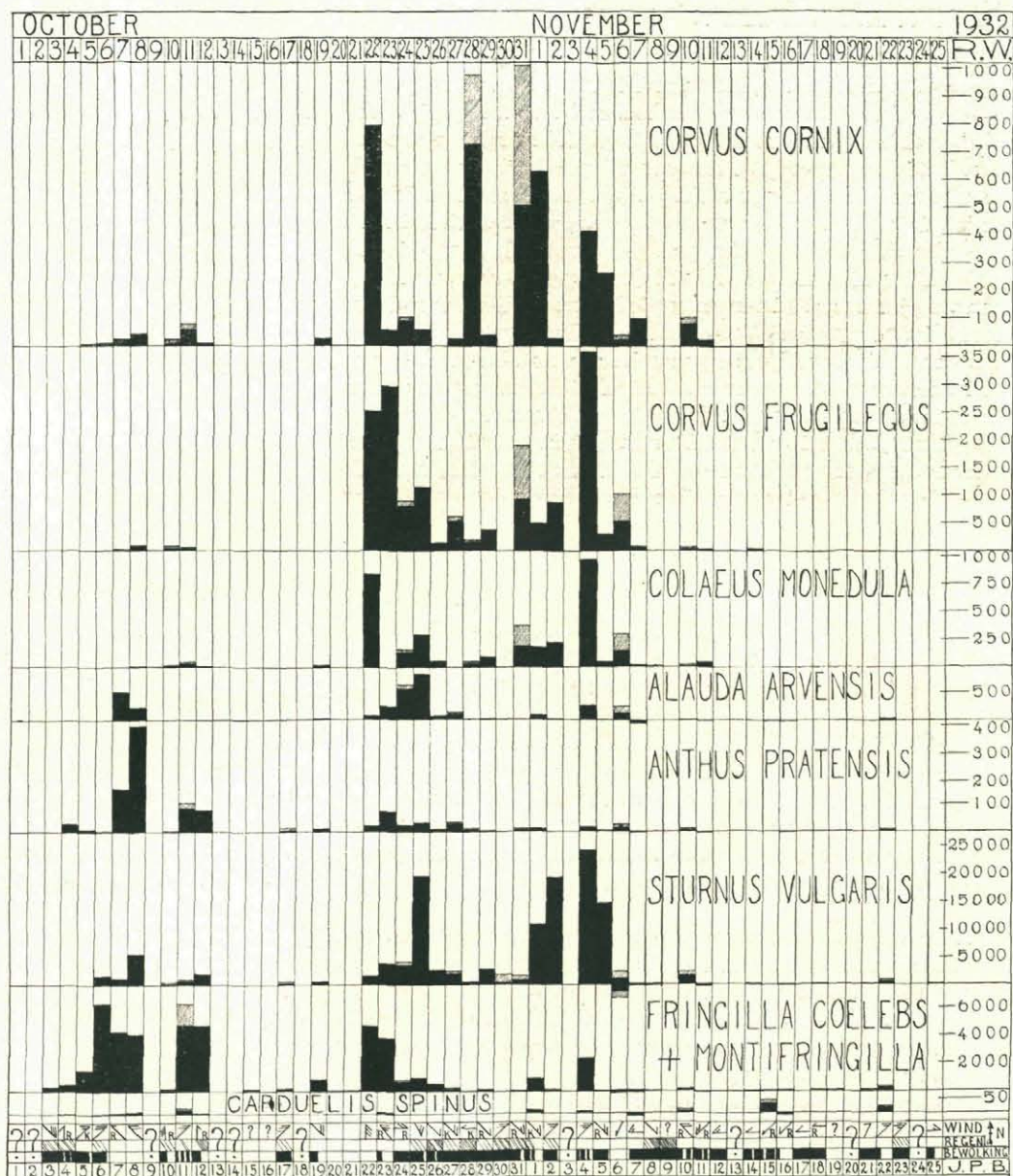
Den Haag, Mei 1934.

J. P. BOUMA, J. C. KOCH EN M. J. TEKKE.

1) cf. Org. Cl. Ned. Vogelk., 5, 1933, p. 167—168.

2) cf. Jaarverslag 1931/1932, Org. Cl. Nederl. Vogelk., 6, 1934, 4, p. 162—163 en J. C. Koch, Vogelzug unter Einfluss von Leitlinie und Windrichtung, der Vogelzug, 5, 1934 2, p. 45—52.

JAARVERSLAG 1932/1933 VAN HET RINGSTATION WASSENAAR 163

Tellingen omtrent den najaarstrek in October-November 1932.

